

TEMAT WARSZTATU: Wprowadzenie do metodyki pracy w społeczności wokół tematyki GOZ (wersja krótka)

CELE EDUKACYJNE: Metodyka pracy w społeczności

UCZESTNICY: Liderzy i animatorzy ze wspólnot działania

- Czas trwania warsztatów: 3 godziny z możliwością rozszerzenia
- Wiedza: metodyka pracy na potencjałach i zasobach, metodyka ABCD, metodyka dwóch horyzontów
- Umiejętności: planowanie z wykorzystaniem narzędzi ABCD i metody dwóch horyzontów, miniprojekty
- Postawy: zaangażowanie, poczucie tożsamości z grupą

Tytuł modułu szkoleniowego	Szczegółowy opis zagadnień	Czas przeznaczony na dany moduł	Forma zajęć (metody podające/ metody aktywne)	Metody pracy z uczestnikami (np. case study, drama, dyskusja moderowana, prezentacja)
I. Wstęp • zapoznanie się, • oczekiwania uczestników, • cele szkolenia.	Stworzenie warunków sprzyjających procesowi uczenia się osób dorosłych. Uczestnicy i trener poznają się, trener przedstawia cele szkolenia i zbiera oczekiwania uczestników dotyczące zakresu szkolenia. Określenie zasad wspierających proces uczenia się, które będą obowiązywać podczas szkolenia.	10 minut	10 min. - metody aktywne	• aktywna forma przedstawiania się, • dyskusja na forum i spisanie jej wyników na flipcharcie.
I.2. Wstęp - integracja grupy	Uczestnicy poznają się.	10 min.	10 min. - metoda aktywna	• Ćwiczenie: moje najważniejsze sukcesy - indywidualna prezentacja/praca w grupach i rozmowa na temat zasobów grupy i poszczególnych jej członków.
II. Model ABCD	Czym jest model ABCD oraz metoda dwóch horyzontów? Prezentacja modeli przez trenera.	30 min.	30 min. - metoda podająca	• Miniwykład w oparciu o prezentację multimedialną.

II.1. Model ABCD – podstawowe założenia	Poznanie założeń modelu ABCD: • odkrywanie lokalnych zasobów i potencjałów.	60 min.	60 min. – metody aktywne	• Ćwiczenie: uczestnicy w grupach rysują drzewo zasobów i potencjałów. Ćwiczenie „czterolistna koniczyna”. Prezentacja na forum. • Podsumowanie przez trenera. Prezentacja.
II.2. Model ABCD – mapowanie zasobów	Tworzenie lokalnej mapy zasobów i potencjałów lokalnych. Uczestnicy krok po kroku tworzą w grupach mapę. Narzędzia odkrywania zasobów i potencjałów. Planowanie strategiczne w perspektywach 3 i 10 lat.	45 min	30 min. – metody aktywne 15 min. – metoda podająca	• Ćwiczenie: mapa zasobów i potencjałów – uczestnicy rysują mentalną mapę swoich społeczności, a następnie dodają „nakładki” definiujące najważniejsze zasoby materialne i niematerialne. Prezentacja w formie galerii map na ścianie wraz z omówieniem przez grupy. • Dwa horyzonty – metoda planowania w dwóch perspektywach strategicznych: najpierw dziesięciu, a następnie trzech lat. • Prezentacja w formie galerii horyzontów na ścianie wraz z omówieniem przez grupy. • Podsumowanie trenera: w każdym miejscu można znaleźć więcej zasobów niż nam się wydaje.
III.1. Animacja i edukacja środowiskowa – jak wykorzystać istniejące zasoby	Stworzenie bazy pomysłów, miniprojekty GOZ, angażowanie mieszkańców i tworzenie gospodarki zero waste.	35 min	30 min. – metody aktywne 5 min. – metoda podająca	• Ćwiczenie: na kolorowych kartkach A5 uczestnicy w grupach spisują pojedynczo pomysły na sposób prowadzenia działań animacyjnych. Pogrupowanie rodzajów działań, prezentacja wyników pracy grup. • Miniwykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
VI. Podsumowanie i ewaluacja szkolenia	Przeprowadzenie podsumowania szkolenia – przypomnienie głównych wątków, wyciągniętych wniosków, zaplanowanie dalszego wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności.	10 min.	10 min. – metody aktywne	• Ćwiczenie wspomagające refleksję na temat szkolenia.

TEMAT WARSZTATU: Wspólnota działania (wersja krótka)

CELE EDUKACYJNE: Wypracowanie metodyki tworzenia i animacji wspólnot działania

UCZESTNICZY: Liderzy i animatorzy ze wspólnot działania

- Czas trwania warsztatów: 3 godziny z możliwością rozszerzenia
- Wiedza: metodyka pracy na potencjałach i zasobach, metodyka ABCD, dwa horyzonty
- Umiejętności: planowanie z wykorzystaniem narzędzi ABCD i metody dwa horyzonty, miniprojekty
- Postawy: zaangażowanie, poczucie tożsamości z grupą

Zagadnienie	Technika /metoda pracy	Cel ćwiczenia	Opis przebiegu ćwiczenia	Czas trwania ćwiczenia
• Przedstawienie się • Tożsamość wspólnot działania	Warsztat animacyjny z elementami autorefleksji	• Kim jesteśmy/ poznajmy się • Co nas łączy? • Wspólne cele i wartość i • Przerwa (krótka)	Każdy krótko omawia, z czym przyszedł na warsztat, w jakim jest nastroju. Możliwe wprowadzenie - każdy nakleja buźkę z właściwym sobie nastrojem. Można wprowadzić, że każdy nakleja buźkę z właściwym sobie nastrojem na dany dzień na flipchart oraz karteczkę z imieniem na koszulkę. Uczestnicy na karteczkach wypisują wartości, jakimi kierują się, działając we wspólnotach działania, następnie samoprzylepne karteczki umieszczają na flipcharcie. Porządkujemy wskazane wartości i omawiamy, które są najważniejsze. Wprowadzamy idee i koncepcje wspólnot działania, bazując na wartościach i celach, które określili uczestnicy.	• 15 minut • 45 minut • Omówienie czym są wspólnoty działania.
	• Warsztat indywidualny • Warsztat w grupach • Prezentacja podsumowująca	• Określenie, co nas łączy, a co mamy indywidualne • Zasoby i potencjały • Dwa horyzonty: 3 i 10 lat • Przykłady • Wspólna refleksja • Ewaluacja partycypacyjna warsztatu	• Ćwiczenie „kwiatek” • Uczestnicy na płatkach kwiatka opisują co mają indywidualnie, a w środku kwiatka opisują cechy wspólne. • W grupach identyfikacja lokalnych potencjałów i zasobów (ćwiczenie „czterolistna koniczyna”) wraz z omówieniem. • Zaplanowanie wizji przyszłości (ćwiczenie „dwa horyzonty”) wraz z omówieniem miniprojektów/ małych kroków do zrobienia. • Podsumowanie metod ABCD i dwa horyzonty w ramach prezentacji.	• 15 minut • 30 minut • 25 minut • 5 minut • 15 minut • 15 minut

Konspekt warsztatów zakres pełny

TEMAT WARSZTATU: Model ABCD (asset-based community development) i zastosowanie tego modelu w edukacji i angażowaniu mieszkańców do budowania gospodarki zero waste.

CELE EDUKACYJNE:

Uczestnicy zdobędą następujące kompetencje w zakresie wiedzy:

- wiedza dotycząca modelu ABCD - część II programu szkolenia,
- wiedza dotycząca zastosowania modelu ABCD w animacji i angażowaniu mieszkańców - część III programu szkolenia,
- wiedza dotycząca narzędzi stosowanych w modelu ABCD, w tym mapowania zasobów, budowania partnerstw - część II.2 programu szkolenia.

Uczestnicy zdobędą następujące kompetencje w zakresie umiejętności:

- umiejętności rozpoznawania lokalnych zasobów i potencjałów - część II.2 programu szkolenia,
- umiejętności związane z procesem partycypacyjnego tworzenia map zasobów i potencjałów - część II i III programu szkolenia,
- umiejętności tworzenia i prowadzenia grup partnerskich - część IV programu szkolenia.

Uczestnicy zdobędą następujące kompetencje w zakresie postaw:

- docenienie lokalnych potencjałów i zasobów, nastawienie na wzmacnianie współpracy i wykorzystywania ich w budowaniu gospodarki zero waste - część II, III, IV programu szkolenia,
- kształtowanie postaw sprzyjających partycypacyjnemu tworzeniu działań animacyjnych i edukacyjnych - część III programu szkolenia.

UCZESTNICY: Liderzy i animatorzy w lokalnych społecznościach

- **Czas trwania warsztatów:** 1,5 dnia z możliwością rozszerzenia
- **Wiedza:** metodyka pracy na potencjałach i zasobach, metodyka ABCD, dwa horyzonty
- **Umiejętności:** planowanie z wykorzystaniem narzędzi ABCD i metody dwa horyzonty, miniprojekty
- **Postawy:** zaangażowanie, poczucie tożsamości z grupą

Tytuł modułu szkoleniowego	Szczegółowy opis zagadnień	Czas przeznaczony na dany moduł	Forma zajęć (metody podające/ metody aktywne)	Metody pracy z uczestnikami (np. case study, drama, dyskusja moderowana)
I. Wstęp • zapoznanie się, • oczekiwania uczestników, • cele szkolenia.	Stworzenie warunków sprzyjających procesowi uczenia się osób dorosłych. Uczestnicy i trener poznają się, trener przedstawia cele szkolenia i zbiera oczekiwania uczestników dotyczące zakresu szkolenia. Określenie zasad wspierających proces uczenia się, które będą obowiązywać podczas szkolenia.	60 minut	• 45 min. - metody aktywne • 15 min. - metoda podająca	• aktywna forma przedstawiania się - drzewo + jabłko, • dyskusja na forum i spisanie jej wyników na flipcharcie, • miniprezentacja dotycząca celów szkolenia.
I.2. Wstęp - integracja grupy	Uczestnicy poznają się.	30 min.	• 30 min. - metoda aktywna	• Ćwiczenie: moje najważniejsze zasoby - praca w grupach, rysowanie (kwiat) i rozmowa na temat zasobów grupy i poszczególnych jej członków.
II. Model ABCD	Czym jest model ABCD? Prezentacja modelu przez trenera.	30 min.	• 30 min. - metoda	• Miniwykład w oparciu o prezentację multimedialną.
II.1. Model ABCD - podstawowe założenia	Poznanie założeń modelu ABCD: - odkrywanie lokalnych zasobów i potencjałów, - definiowanie wkładów wewnętrznych i zewnętrznych.	60 min.	• 45 min. - metody aktywne • 15 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie: uczestnicy w grupach rysują drzewo zasobów i marzeń - prezentacja na forum. • Ćwiczenie: zdefiniowanie wkładów wewnętrznych społeczności lokalnej, które mogą być wykorzystane w rozwoju społeczności - dyskusja na forum. • Podsumowanie przez trenera.

II.2. Model ABCD - mapowanie zasobów	Tworzenie lokalnej mapy zasobów i potencjałów lokalnych. Uczestnicy krok po kroku tworzą w grupach mapę. Narzędzia odkrywania zasobów i potencjałów.	120 min.	• 100 min. - metody aktywne • 20 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie: mapa zasobów - uczestnicy rysują mentalną mapę swoich miejscowości, a następnie dodają „nakładki” definiujące najważniejsze zasoby materialne i niematerialne. Prezentacja w formie galerii map na ścianie wraz z omówieniem przez grupy. • Podsumowanie trenera: w każdym miejscu można znaleźć więcej zasobów niż nam się wydaje.
II.3. Model ABCD - schemat zestrojenia systemu wspierania ludzi	Prezentacja schematu zestrojenia systemu wspierania ludzi. Kluczowe wartości i elementy modelu ABCD.	30 min.	• 30 min. - metoda podająca	• Prezentacja trenerska.
II.4. Model ABCD - planowanie rozwoju	Planowanie rozwoju społecznego zero waste w oparciu o zdefiniowane zasoby. Odwołanie do marzeń, miejsc, ludzi, zasobów i potencjałów.	60 min.	• 45 min. - metody aktywne • 15 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie: burza mózgów z wykorzystaniem map myśli. Uczestnicy tworzą mapy myśli przedstawiające marzenia i wizję rozwoju swoich społeczności. Prezentacja w formie galerii obok map zasobów.
III. Animacja i edukacja środowiskowa	Wstęp dotyczący animacji i edukacji środowiskowej.	30 min.	• 30 min. - metoda podająca	• Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
III.1. Animacja i edukacja środowiskowa - jak wykorzystać istniejące zasoby	Stworzenie bazy pomysłów na edukację i angażowanie mieszkańców opartych na zasobach lokalnych i tworzeniu gospodarki zero waste.	45 min.	• 30 min. - metody aktywne • 15 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie: na kolorowych kartkach A5 uczestnicy w grupach spisują pojedynczo pomysły na sposób prowadzenia działań animacyjnych. Pogrupowanie rodzajów działań, prezentacja wyników pracy grup. • Miniwykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.

III.2. Animacja i edukacja środowiskowa	Poznanie istniejących narzędzi i metod edukacji środowiskowej - metody aktywne, pasywne. Kreowanie przez uczestników pomysłów na własne narzędzia, metody, pomysły angażowania z wykorzystaniem metody projektowej.	50 min.	• 30 min. - metody aktywne • 20 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie: tworzenie w grupach pomysłów na aktywne włączenie. Definiowanie grup odbiorców, celów, działań. • Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
III.3. Animacja i edukacja środowiskowa - narzędzia animacji społeczno-kulturalnej	Poznanie wybranych narzędzi animacji i angażowania. Analiza działań animacyjnych instytucji lokalnych pod kątem włączania różnych grup terytorialnych i kategoryalnych. Kreowanie pomysłów na działania animacyjne wykorzystujące lokalne zasoby.	100 min.	• 80 min. - metody aktywne • 20 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie: sposoby animowania grup w instytucjach uczestników szkolenia - uczestnicy zastanawiają się nad nimi w grupach. • Ćwiczenie: zmiana grup, kreowanie pomysłów na animację z podziałem na grupy terytorialne i kategoryalne. • Miniwykład. • Filmy - dobre praktyki animacji.
IV. Tworzenie partnerstw lokalnych na rzecz rozwoju gospodarki zero waste	Definicja partnerstw lokalnych, cechy partnerstwa, stadia rozwoju partnerstw. Znaczenie partnerstw lokalnych dla gospodarki zero waste.	30 min.	• 30 min. - metoda podająca	• Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.
IV.1. Tworzenie partnerstw lokalnych na rzecz rozwoju gospodarki lokalnej zero waste	Rola instytucji lokalnych w tworzeniu partnerstw. Inicjowanie i wspieranie działalności partnerstw w partnerstwach rozwojowych w wymiarze lokalnym i regionalnym.	60 min.	• 45 min. - metody aktywne • 15 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie: dyskusja na forum - zdefiniowanie roli, jaką może pełnić instytucja lokalna w inicjowaniu partnerstw. Zapisanie wyników dyskusji na flipcharcie. • Ćwiczenie: określenie potencjalnych partnerów wraz z uzasadnieniem wyboru. • Miniwykład z prezentacją multimedialną.
V. Model ABCD - case study	Praca na konkretnym przypadku gospodarki zero waste.	60 min.	• 30 min. - metody aktywne • 30 min. - metoda podająca	• Case study: prezentacja trenerska. • Dyskusja na forum: możliwość stworzenia i działania podobnego centrum w Polsce.

VI. Podsumowanie i ewaluacja szkolenia	Przeprowadzenie podsumowania szkolenia - przypomnienie głównych wątków, wyciągniętych wniosków, zaplanowanie dalszego wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności.	40 min.	• 30 min. - metody aktywne • 10 min. - metoda podająca	• Ćwiczenie wspomagające refleksję na temat szkolenia.
				• Czas trwania szkolenia można dostosować do grupy i warunków szkolenia.

Szablony do wykonania ćwiczeń szkoleniowych

Poniżej znajdziecie proponowane przez nas szablony, które mogą ułatwić przeprowadzenie ćwiczeń warsztatowych.

IDZIŚ/JUTRO/POJUTRZE!

Wybierz okres dla tego ćwiczenia

- **MIEJSCA/PRZESTRZENIE** materialne i cyfrowe-gdzie dzieją się ważne rzeczy dla omawianej sytuacji

- **ORGANIZACJE/INSTYTUCJE** jakie struktury formalne i nieformalne organizują działanie ludzi

- **POTENCJAŁY/ZASOBY** ludzkie, przyrodnicze, kapitałowe, inne...

- **ŚWIĘTA, WYDARZENIA, MOMENTY CELEBRACJI** wydarzenia ważne dla społeczności, tworzące lokalną tożsamość

- **POTENCJAŁY/ZASOBY** ludzkie, przyrodnicze, kapitałowe, inne...

- **POŁĄCZENIA I INSPIRACJE**

Luźnie myśli, pomysły na przyszłość, co inspiruje na jako grupę i jako jednostki, z jakimi wątkami/osobami/ ruchami czujemy połączenia i przestrzeń do wymiany doświadczeń i pomysłów.

KIM JESTEŚMY?

Jak wykorzystać nasze zasoby, jako grupy i jako jednostek, w sposób najbardziej efektywny i ułatwiający cały proces?

NASZ GŁÓWNY CEL

• LUDZIE

Kto tworzy naszą grupę? Kim jesteśmy?
Z jakimi organizacjami jesteśmy związani?
Jakie są nasze afiliacje i backgroundy?
Co wnosimy do grupy?

• POŚREDNIE CELE I ICH MIERNIKI

Co chcemy osiągnąć w trakcie procesu, jako jednostki i jako grupa, poza celem głównym? Kiedy będziemy wiedzieć, że owe cele zostały osiągnięte?

• WYZWANIA I PRZESTRZENIE DO ROZWOJU

Jakie są nasze słabe strony-grupy i jednostek? Jakie są nasze ograniczenia i wpływające z nich wyzwania? Jakie widzimy przeszkody w drodze do celu?

• POTRZEBY I OCZEKIWANIA

Czego potrzebujemy by osiągnąć sukces?
Co chcemy wynieść z tego procesu jako grupa

• WARTOŚCI

Jakie wartości nam przyświecają? Co nami kieruje? Jakie wartości uznajemy za najważniejsze w tym procesie?

• NASZE OTOCZENIE I ŚRODOWISKO NATURALNE

Co tworzy nasze otoczenie, naszą społeczność? Jacy aktorzy pozaludczy (ekosystemy, rośliny, zwierzęta) współinstnieją z nami, z naszą grupą?

• ZASOBY ZEWNĘTRZNE

Jakie są zasoby, które są poza naszą grupą, a do których mamy dostęp i mogą okazać się przydatne?

• ZASOBY I UMIEJĘTNOŚCI

Jakie mamy zasoby i umiejętności w naszej grupie? Jakie mamy możliwości i kompetencje miękkie, interpersonalne? W czym jesteśmy dobrzy, jako grupa i jako jednostki?

• ZASADY I PLAN DZIAŁANIA

Jakie zasady są dla nas istotne przy współpracy? Jak chcemy się komunikować i podejmować decyzje? Jak często chcemy apdetywować? Jak ewaluujemy i wcielamy w życie wymyślone rzeczy?